

יהורם ואורנה גאון בעת התונתם והשבוע (עם משהרודי והילה)
„לא התחתנתי בגיל צעיר כי הייתי מפונק...“

סרטו של יקי יושע „כביש ללא מוצא“ הוא מגלם דמותו של בימאי קולנוע אינושי מאוד, המביים סרט דוקומנטרי על זונה שמנסה להשתקם, יוצר איתה יחסי אישיים. „שיחקתי את זילברטו טור פאנו“, אומר לי יהורם. „שאני מרימה נבות בתדהמה, הוא מסביר: „אחד כזה שמתבייש מעצמו.“

יהורם גאון בחייו הפרטיים הוא איש מקסים, בעל חוש-הומור והרבה צניעות, ענווה וכבוד לזולת. ראיתי אותו מארח נהג שבא לקחתו לאתרי-הצילומים של סרט. ראיתי אותו משוחח עם נהגי-מוניות או עם החבר של העוזרת.

הטלפון בביתו אינו חדל לצלצל. ראיתי אותו משוחח שעה ארוכה בסבלנות אין קץ עם עיתונאי טרדן, אפילו לא מנסה לנער אותו מעליו.

באחת הפגישות שלנו לצורך הראיון, שתינו וודקה ושקענו לתוך פטפטת עם אורנה. שרה, אמו, שהתארכה בביתו, יחדשה שמה יהורם מבטל את זמני, אמרה לו: „אתה עושה בושות למישפחה לפני העיתונאית.“

אמא שלו זוכה מצידו לכבוד שלא קיים בעולמו. יהורם גאון הוא דוגמה נדירה של בן נדיר. מי שאינו מבין את היחסים בינו ובין אמו כפשוטם, אינו מכיר בית ספרדי טיפוסי. לפעמים הוא חוטא בכתיבה. לא מזמן כתב שיר, שבו הוא משווה את מדינת ישראל לגן ענק, ואת הפוזרות לפרחים יקינטון, סיתונית, איריס. הטעות של ישראל, כתב יהורם בשיר, היא שאחרי שקיבצה אליה את כל הפרחים החליטה לגדל בגנה רק זן אחד, רק שושנים. אביו, משה דוד גאון, היה סופר ואיש-ירוח. הוא כתב את „האנציקלופדיה היהודי המיוזר בארץ-ישראל“, ספר יקר-מציאות ורב-חשיבות. במבוא

לסיפורו כותב אביו של גאון על האכזבה הנוראה שבה נתקל, כאשר הגיע לירושלים מבוסניה וגילה לראשונה בחייו את הפער העדתי.

גאון אומר לי, שהוא נלחם בפער היעדתי. כשאני אומרת „פרענקים“, הוא אוסר עלי להשתמש במילה. הוא אהב לשזור בעברית המצויינת שלו מישפטים בספרדית.

לראות אותו עם ילדיו זה לראות בן אדם אחר. לבנו, משה דוד, הוא קורא „העניינים שלי“, קטנה, הילה, דומה לו כשתי טיפות מיס. יהורם בנעלי בית הוא קודם כל בן-אדם אחר-כך זמר, שחקן ואדם מפורסם.

אחרי הטבח בצבריה ובשא"תילא התארגנה הפגנת-אמנים בכיכר דיזנגוף. מרדע לא השתתפת בה?

מפני שהיה בה משהו לא פיר, במיוחד בגלל העיתוי שלה. אז, באותו יום שבו התקיימה ההפגנה, לא ידעתי בדיוק מה קרה במחנות-הפליטים. היתה איזו מהירות לקבוע דברים. לא ידעתי מה היו העובדות. לא ידעתי מי נתן הוראה. זה היה מוקדם מכדי להפגין ולהתרעם. אני מדבר על אז. היום היתי מתנהג אחרת.

איך?

מפני. למה?

די התראות על טבח שעלול להתבצע. ולא ננקטו כל האמצעים כדי למנוע את הטבח.

אני חושב שאפשר היה למנוע את הטבח. ולכן הייתי מפגין. אבל אז, כאשר העובדות לא היו ידועות וברורות, היה מוקדם להפגין ולזרוק האשמות.

לאו אחי יוצא מבת לזינשטיין, והחליטו שאשתי צמח. עיתונאים לא היו מוכנים לקבל את שבועתי

איוזו הפגנת, היית בוודאי מזוהה פוליטית.

נכון, ואני נמנע מלהודות פוליטית. מרדע אתה נמנע מלהזדהות פוליטית?

יכול להיות שזה ישמע פחדני, אבל מייקצוץ הבידור הקל חי וניזון מאהבתו של כל הקהל. זוהי ארץ קטנה עם אנשים

מאוד-מאוד נחרצים בדיעותיהם. עד כדי כך שזה יכול להשפיע על בואם להופעה. לי אין כל יזמרות ביחס למה שאני עושה בבידור הקל. אני פשוט שר שירים יפים. לא רוצה להפוך את זה לעגלה שעליה אני מעמיס מסרים פוליטיים. הקהל שלי בא לשמוע איפה את אהובת, ולא שאנחנו נמצאים בלבנון יותר מדי זמן. את זה אני יכול להגיד במאמר בעיתון. אבל לא בבית החייל.

יש אמנים הרוצים לומר את הדברים דרך השירים. אני לא.

אתה כותב?

יש עיתון של הפדרציה הספרדית הנקרא במערכת. אני כותב שם מאמרים.

למה דווקא שם?

הם ביקשו.

על מה אתה כותב?

כתבתי על ירידה. על פער עדתי. דברים שמטרידים אותי.

סבלת אייפעס מקיפוח בגלל היותך ספרדי?

מעולם לא. גדלתי בבית הכרם, שכונת המוסיים - מורים וסופרים. גרו שם אני שים כמו לוויצקי המתמטיקאי וצ'יריקובר הסופר. בבית-הספר היה לנו מנהל מופלא. דוד בנבנישתי, גם הוא ספרדי, והמחנך היה יצחק שליו. בכל פעם שהיה יוצא ספר-שירים שלו, הוא היה מחלק לנו סו-כריות, והיינו קוראים ביחד משיוריו.

לא ידעתי אז מה זה ספרדי ומה זה אשכנזי. אבי עסק בכך. אבי כתב אנציקלופדיה ליהודי המיוזר בארץ-ישראל בי שנת 1938. היום זה אוצר בלום. היום יש באוניברסיטה תור כדי להשיג את הספר הזה. אז, בזמנו, זה לא הוערך כראוי. ככה זה - אין גביא בעירו.

מכל מקום, נושא הפער העדתי היה מדובר וכאוב בבית. בלי שאחוש בו כילד. אהבת מאוד את הכיתה.

אני נזכר בבית הזה במתיקות אין קץ. המסורת הוחדרה לי ולאחי בנועם ולא ביד קשה. רק אחרי הרבה שנים אפשר היה לאמוד את הדרך המיוחדת במינה שבה חינך אבי אותי ואת אחי.

במה דברים אמורים? בסליחות למשל. כילד חיכיתי כל שנה לסליחות. ולא היה איכפת לי שצריך לצאת מהמיטה החמה ב-אישון-לילה, כי סליחות היה טיול מהבית לבית-הכנסת. בטיול היה אבי מתאר לי את מערכת-הכוכבים ומספר לי על אשמורת ראשונה ואשמורת שנייה, והיינו עוברים הרפתקות כאשר היינו נעצרים. פעם עלי ידי הבריטים ופעם עלי-ידי ההגנה.

בערב-שבועות יש לימוד, שכל הלילה יושבים ולומדים את הזוהר. בלילה הזה הצלחתי להיות ער רק בגלל דבר אחד - ידעתי שבי-12 בלילה נפתחים השמים. וי-אתה יכול לבקש בקשה. לפעמים לא חצי-זקתי מעמד הייתי אומר לאחי: תעשה

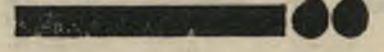
טובה, תבקש בשבילי. אני זוכר שהיינו מתעוררים בשבועות לתוך בית מלא עשב, ככרחה לפיריון. וב-תישעה באב היינו יושבים על הריצפה ואוכלים סודה ומספרים בחורבן בית-המקדש.

אהבתי את הדברים מאוד. היתה להורי דרך להקנות לנו את מנהג מתן בסתר. בט"ו שבבט היתה אמי מכינה שולחן עמוס בפירות, שבמרכזו מנורה. מתחתיה היתה מפית וכל אחד היה תורם כסף לי-עניים. המפית היתה צריכה להסתיר את התרומה, וזו היתה דרכה של אמי ללמדנו שאין לחצצר על התרומות אלא לתיתן בסתר. כילד אתה קולט את זה, וזה הולך איתך גם בבגרותך.

גדלתי בבית ספרדי טיפוסי, וזה כניר-אה הכתיב לי את דרכי בחיים. סבי היה קבליסט. בישיבת בית אל בעיר העתיקה, הקבליסטים וסבי בתוכם היו קמים כל לילה בחצות, מתפשטים ושופכים על עצמם חלב חם של גרות ומכים עצמם בורדים כדי להתייסר.

אבי קרא לאביו „מורי ורבי“, אני קראתי לאבי „אבא“ הילד שלי קורא לי „יהורם“. חלמתי דחקים לעצמך בית כמו בית הוריי?

אני חושב שכולם רוצים בית כמו של הוריים אלא אם כן סבלו מאוד בבית. אני זוכר את הבית במתיקות, בניכרונות נעי-

השמועות הן חלק מחיי. בגשר הידקון אמרו שבני אמרוסקי, אריק איינשטיין ואני מחרוזתים

מים. כשאני עושה קידוש ביום שבת, אני נזכר באותם ימים שהיו לי, ימים יפים, ימים נהדרים.

הקהל שךך הוא ברובו ספרי?

קהל שלי, אני חושב ומאמין, הוא חתך של עם ישראל, בלי הבדל של גיל ועדה. ככה אני רואה אותו כשאני מסתכל עליו דרך חור במסך. יש כאלה שרואים בזה חוסר-מזל, אני רואה בזה את מזלי הגדול. שטעמי האישי הוא טעם הישראלי הר ממוצע. אם אני אוהב שיר, קרוב לוודאי שגם הישראלי הממוצע יאהב אותו.

יהורם ואמו שרה, אמא שלי היא אשה אצילית